

Amire a történelem tanít.

Időpont: 1952. augusztus 10. Szentháromság ünnepe utáni 9. vasárnap

Alapige: 1Kor 10,6-13.

Ezek pedig példáink lőnek, hogy mi ne kívánjunk gonosz dolgokat, amiképpen azok kívántak. Se bálványimádók ne legyetek, mint azok közül némelyek, amint meg van írva: Leüle a nép enni és inni, és felkelének játszani. Se pedig ne paráználkodjunk mint azok közül paráználkodtak némelyek, és elesetek egy napon huszontháromezeren. Se a Krisztust ne kísértsük, amint közülök kísértették némelyek, és elveszének a kígyók miatt. Se pedig ne zúgolódjatok, miképpen ő közülök zúgolódának némelyek, és elveszének a pusztító által.

Mindezek pedig példaképpen estek rajtok; megírtattak pedig a mi tanulságunkra, akikhez az időknek vége érkezett. Azért aki azt hiszi, hogy áll, meglássa, hogy el ne essék.

Nem egyéb, hanem csak emberi kísértés esett rajtatok: de hű az Isten, aki nem hágy titeket feljebb kísértetni, mint elszenvedhetitek; sőt a kísértéssel egyetemben a kimenekedést is megadja majd, hogy elszenvedhessétek.

Az úgynevezett történelmi időkben nem sok becsülete van a történelemnek. Amikor a történelmet csinálják, nem nagyon érnek rá a történelem írására. Amikor nem javítgatni, foltozgatni akarják a világot, hanem nagy látások bűvöletében új világot akarnak teremteni, sokszor csak útban levő akadéknak tűnik fel az, ami régi. A történelmi érzék nélküli korok és emberek azonban rendszerint hamarosan kénytelenek megérezni, hogy a múlt hatalom, s hogy a történelem nélkülözhetetlen tanító mestere az életnek.

A mai ige szerint is, akik előttünk éltek, példáink lőnek /6.v./ s amik róluk megírtattak, a mi tanulságunkra irattak meg /11.v./. Hallgassuk meg hát mi is ez ige alapján: mi az, amire a történelem tanít?

1. Az ige szerint a történelem Isten ítéleteire tanít.

Izrael népének, közelebbről a pusztai vándorlásnak történetéből négy nagy istenítéletet ragad ki az apostol.

Az első az aranyborjú története. Ezt idézi a 7. versben: „*Se bálványimádók ne legyetek, mint azok közül némelyek, amint meg van írva: Leüle a nép enni és inni, és felkelének játszani.*” A Sínai-hegyen az Úrral beszélő Mózes nem győzi kívárni a nép s bálványt készít, egy aranyborjút. Istenéről elfeledkezve, őt megtagadva ennek áldoz s körülötte mulat. Isten haragra gerjed a hűtlen nép felett s parancsára - enyhített ítéletként - Lévi fiai kerek háromezer férfiút ölnek meg a bálványnak áldozók közül.

Próbáld egy kicsit elképzelni ezt a rettenetes ítéletet (2Mózes 32,26-28)! Háromezer összekaszabolt holttest egy rakáson a vértől vörös homokon! Rájuk borulva édesanyák, hitvesek, gyermekek, szívet tépő jajveszékeléssel! Körülöttük az ítéletből kimenekedett nép földbegyökerezett lábakkal, szemükben az iszonyat tekintetével! Bizony, „*Rettenetes dolog az élő Istennek kezébe esni.*”! (Zsid 10,31)

A második ítéletről a 8. versben beszél: „*Se pedig ne paráználkodjunk mint azok közül paráználkodtak némelyek, és elesetek egy napon huszontháromezeren.*” Az az esemény, amelyre az apostol itt emlékezik, s amelyre emlékeztetni akar, 4Mózes 25. fejezetében van leírva. Az út vége felé jár már az ígért földje felé vándorló nép, mikor Moáb leányai elcsábítják a bálványáldozatokhoz s a vele kapcsolatos fajtalan mulatozásokhoz a népet. Ekkor – így olvassuk - felgerjede az Úr haragja Izrael ellen. Valami, közelebbről meg nem jelölt rettenetes

csapást bocsátott a népre, melynek következtében egy napon 23.000 ember pusztult el. Ráadásul a nép főembereit külön kivégezteti még úgy, hogy Mózes könyve 24.000-re teszi (4Mózes 25,9) az elpusztultak számát. Rettenetes ítélet! Egy napon, egyszerre 24.000 holttest! Mintha valami rettenetes halál-aratógép váгна rendet a nép soraiban! Bizony, „*a mi Istenünk megemésztő tűz.*”! (Zsid 12,29)

A harmadik ítéletről a 9. vers beszél: „*Se a Krisztust ne kísértsük, amint közülök kísértették némelyek, és elveszének a kígyók miatt.*” Az az esemény, amelyre az apostol itt emlékezik, s amelyre emlékeztetni akar, 4Mózes 21. fejezetében van leírva. A nép, melyről hűséges atyaként gondoskodik Isten a pusztában, megkeseredett lélekkel fitymálja az Úr ajándékát, a mannát. Ilyeneket mond: „*...e hitvány eledelt útálja a mi lelkiünk.*” Ez a hálátlanság és szemtelenség felháborítja Istent. Mérges kígyókat bocsát a táborra. A kígyók támadása ellen semmiféle emberi erőfeszítés nem használ. Hiába ütnek agyon a férfiak százát, újabb száz bújik ki a homokból. Hiába bújnak a sátorokba, utánuk kúsznak. Édesanyák hiába védik saját testükkal gyermekeiket, őket is halálra marják a kígyók, de utánuk a gyermeket is megölik. Az áldozatok számát nem jegyezte fel a történelem, csak annyit ír róla Mózes könyve: „*...sokan meghalának Izrael népéből.*” (4Mózes 21,6) Rettenetes ítélet! Rettenetes maga a halál is, de még sokkal rettenetesebb lehet végignézni, mint kúszik az utálatos halál feltartóztatathatatlantul a kedveseink felé! Bizony, igaz: „*Ne tévelyegjeteK, Isten nem csúfoltatik meg;*”! (Gal 6,7)

A negyedik ítéletről a 10. versben beszél az apostol: „*Se pedig ne zúgolódjatok, miképpen ő közülök zúgolódának némelyek, és elveszének a pusztító által.*” Az az esemény, amelyre az apostol itt emlékezik, s amelyre emlékeztetni akar, két esemény is lehet. Az egyik 4Mózes 14. fejezetében van leírva. Az ígéret földjéről visszatérő kémeK elmondják a népnek, hogy tejjel-mézzel folyó ország az, ahová menniök kellene, csak az a baj, hogy óriások lakják. A nép egy egész éjszakán át sír a rossz hír fölött, másnap azután Józsuén és Káleben kívül egy emberként fellázad Mózes ellen és Áron ellen. Isten döghalált akar bocsátani a népre (12.v.), de Mózes könyörgésére nem pusztítja el a népet, csak a népet felzúdító tíz kémet (36-38.v.), a népet pedig visszakergeti a pusztába (25.v.), ahol 40 év alatt elpusztul a lázadó nemzetség s új nemzedék nő fel, mely bízni tud Istenben. Ez is rettenetes ítélet. Egy egész nép pusztul el benne. A tíz kém csak elkezdí a sort, de utána 40 év alatt az egész nép ott találja sírját a homoktengerben.

A másik esemény, amire gondolhat az apostol, Kóréh csoportjának lázadása. 4Mózes 16. fejezete mondja el, hogy Koréh és vele 250 fejedelem, tanácsbeli híres ember fellázad Mózes és Áron ellen azon a címen, hogy magukat az Úr gyülekezete fölé emelik. Isten azzal bünteti meg a lázadókat, hogy elnyeli őket a föld (32-35.v.) és megemészti a tűz úgy, hogy a körülöttük állók ijedtükben mind szétfutnak. Rövid idő múlva azonban újabb lázadás támad. Erre Isten 14.700 embert pusztít el (49.v.). Ilyen rettenetes módon áll ki Isten az Ő szolgálai mellett.

2. A másik, amire az ige szerint a történelem tanít minket az, hogy az ítéletből nem tanul az ember.

Négy ítéletről beszél az ige. Az egyik borzalmasabb, mint a másik. Azt gondolhatnánk, hogy egy is elég lenne közülük arra, hogy felejthetetlen lecke legyen a bűn következményeiről. Nem elég. Isten kénytelen újra meg újra elővenni ítéletét, hogy a népet figyelmeztesse. Az ítéletek ismétlődése mind azt mutatja, hogy az ítéletből nem tanul az ember.

Van azonban ennek a szomorú ténynek még megdöbentőbb bizonyítéka is. Az ítéletek ismétlődésének esetében lehet valami gyöngé mentséget felhozni az ember javára: azt, hogy az élet rugalmassága következtében elfelejti az ítéletet. A történelem azonban azt mutatja, hogy a bűn az ítélettel egyidőben is jelentkezik.

4Mózes 25,6 elmondja nekünk, hogy mikor a Moáb leányaival való paráználkodás miatt javában folyik az ítélet, melynek 24.000 áldozata van, akkor hoz egy izraelita férfi Mózes és az egész gyülekezet szeme láttára egy pogány asszonyt a sátorába. Körülötte halottak, egy síró gyülekezet, ő azonban nem törődik semmivel, sem szégyennel, sem ítélettel, sem halállal, csak meggyűlölt szenvedélye útján. Nem tanul a körülötte zúgó ítéletből.

4Mózes 16,36-50 pedig elmondja, hogy mikor Kóréh lázadó csoportját elnyeli a tűz és a föld s a nép riadtan menekül még a közelből is, másnap az egész gyülekezet felzúdul Mózes és Áron ellen (41.v.). Még szemük előtt van a megnyílt földszakadék, még tele van a levegő az égett emberhús émelyítő szagával, de ők már ugyanazon az úton járnak.

Az ítéletnek tehát nincs megtérítő ereje. Hogyan lehet ez? A bűn vakká és süketé teszi az embert, s ha ez talán egészen nem sikerül neki, akkor azt hiteti el vele, hogy ő kivétel lesz. Az igében a 8. és a 10. vers is beszél arról, hogy az ítéletben „*némelyek*” pusztultak el. Tehát voltak, akik megmaradtak. Vigyázz! Amikor Isten Szent Lelke az ítéletre figyelmeztet, a gonosz lélek pedig azt súgja neked, hogy ne félj, kivétel leszel, gondolj arra, hogy akik erre számítottak, azok nem lettek kivételek!

3. A harmadik, amire a történelem tanít minket, az, hogy Isten a szeretetével akar rábírn
minket arra, amire ítéletével nem tud.

Mivel a félelem nem elég kísértéstörő hatalom, a szeretetével próbál meghódítani és magánál tartani minket. Ezért menekülnek meg némelyek az ítéletből. Halált érdemelnének, de kivételt tesz velük az irgalmas szeretet. Hányszor cselekedte ezt meg már Veled is! Ezért nem engedi szabadon garázdálkodni a kísértőt, hanem határt szab neki. Erőn felül senkit sem enged kísérteni. Ezért áll a kísértés ködös órájában a megkísértett mellé s kínálja, mutatja, megadja neki a kimenekedés útját. Ezért cselekedte meg a legnagyobb szeretetet, amire az ércbíró története utal. Fiában magára vette a Golgothán az ítélet minden borzalmát s elszenvedte érettünk és helyettünk a bűnnek minden büntetését. Ítéleteken át, de mégis az ígéret földjére vezeti be arra érdemtelenné vált népét.

A korinthusi gyülekezetre nem kellett alkalmazni ezt a tanítást. Ők megértették. Vajon megértette-e ez a gyülekezet is? Vajon megértetted-e te? Megrettentél-e Isten ítéletétől s megrendültél-e Isten szeretetének láttán? Figyelmeztetek az ige 12. versével: „...*aki azt hiszi, hogy áll, meglássa, hogy el ne essék.*”!

Ámen.